BIULETYN
Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego

Warszawa, 25 października 1952 r. Nr 13 (20) Poz. 88 — 89

TREŚĆ:

ZARZĄDZENIE

OKÓLNIK

88.

ZARZĄDZENIE Nr 215
MINISTRA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

z dnia 11 października 1952 r.

w sprawie docierania ciężkich maszyn budowlanych nowych i po kapitalnym remoncie.

Na podstawie § 6 ust. 1 i 2 Uchwały Prezydium Rządu Nr 200/52 z dnia 29 marca 1952 r. (Monitor Polski Nr A-29, poz. 424) oraz w celu zapobieżenia przedwczesnego zużycia ciężkich maszyn budowlanych zarządzam, co następuje:

§ 1. Wprowadza się z dniem 1 października 1952 roku w jednostkach budownictwa przemysłowego obowiązek docierania ciężkich maszyn budowlanych nowych lub po kapitalnym remoncie zgodnie z Instrukcją IOMB-70 o docieraniu ciężkich maszyn budowlanych, stanowiącą załącznik Nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Dyrektorzy i Główni Mechanicy centralnych zarządów dopilnują wprowadzenia w życie postanowień wymienionej w § 1 instrukcji w podległych im jednostkach.

w/z MINISTRA **Inż. St. Pietrusiewicz**
Podsekretarz Stanu

Załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 215 Ministra Budownictwa Przemysłowego z dn. 11 października 1952 r.

INSTYTUT ORGANIZACJI
I MECHANIZACJI BUDOWNICTWA
Dział Badań Sprzętu

INSTRUKCJA IOMB-70
o docieraniu ciężkich maszyn budowlanych nowych i po kapitalnym remoncie.

TREŚĆ:

Rozdział I.

CEL DOCIERANIA

§ 1. Maszyna budowlana nowa lub po kapitalnym remoncie wymaga w pierwszym okresie eksploatacji specjalnej opieki i dbałości, ponieważ w okresie tym następuje proces ostatecznego dopasowywania się współpracujących części. Właśnie w okresie docierania powierzchnie pracujące cylindrów, tłoków, czopów, szyjek korbowych, przekładni zębatych itp. zostają przez umiarkowaną pracę, przy zmniejszonym obciążeniu maszyny ostatecznie odpolerowane i uzyskują właściwą współpracę oraz odporność na ścieranie. W maszynie nowej lub po kapitalnym remoncie, pomimo dokładności obróbki i pasowania części, siła tarcia pomiędzy współpracującymi częściami jest znacznie większa niż w maszynie będącej przez czas dłuższy w eksploatacji. Wskutek większego tarcia powstaje ciepło, powodujące nagrzewanie się pracujących części, zmniejszenie luzów między nimi oraz rozrzedzenie i wyciskanie smarów z powierzchni pracujących.

Jeżeli maszyna będzie pracowała w okresie docierania z dużym obciążeniem, względnie przy dużych szybkościach, to wskutek pogarszania się warunków smarowania i zmniejszenia luzów, może nastąpić zatarcie elementów, a nawet w pewnych wypadkach ich zniszczenie.

Niedbałe obchodzenie się z maszyną i jej przeciążania w okresie docierania powoduje szybkie niszczenie powierzchni pracujących, co w ciągu dalszej pracy przyśpiesza zużycie się maszyny. Szczególnie czułym zespołem pod tym względem jest silnik spalinowy, napędzający maszynę i na jego dotarcie należy zwrócić specjalną uwagę.

§ 2. Decydujące znaczenie przy docieraniu maszyny ma dotarcie silnika spalinowego, które z reguły trwa dłużej i wymaga większej troskliwości, niż docieranie samej maszyny. W związku z tym w praktyce czas docierania całej maszyny mierzy się czasem docierania silnika. Z chwilą dotarcia silnika można uważać całą maszynę za dotartą i zdolną do pracy pod pełnym obciążeniem.

§ 3. Poszczególne typy maszyn mogą mieć różne warunki docierania, wynikające ze sposobów obróbki i stopnia dokładności wykończenia oraz doboru materiałów konstrukcyjnych. Dlatego też poszczególne wytwórnie maszyn budowlanych w instrukcjach fabrycznych określają warunki, do których należy się stosować przy docieraniu nowej maszyny.

W braku oryginalnych instrukcji fabrycznych, należy przeprowadzać docieranie maszyn nowych lub po remoncie kapitalnym względnie po remoncie kapitalnym silnika w sposób oraz w okresach podanych w niniejszej instrukcji.

Rozdział 2.

OKRESY DOCIERANIA

§ 4. Docieranie maszyny składa się z następujących okresów:

1) okres „docierania warsztatowego",
2) okres „docierania zasadniczego",
3) okres „docierania eksploatacyjnego".

§ 5. **Docieranie warsztatowe** polega na docieraniu silnika wraz z maszyną na ruchach jałowych, i nie jest równoznaczne z docieraniem samego silnika na hamowni.

Docieranie to stanowi wstęp do docierania zasadniczego i jest przeprowadzane przez Zakłady Remontowe w odniesieniu do maszyny po kapitalnym remoncie, względnie po kapitalnym remoncie silnika.

Docieranie maszyn nowych wchodzi w zasadzie w zakres czynności producenta i przez niego powinno być dokonane. Tym niemniej dla kontroli maszyny oraz dla prawidłowego przeprowadzania dalszych czynności docierania, należy przeprowadzić „docieranie warsztatowe" każdej nowej maszyny po jej otrzymaniu. Czynności tej dokonuje przedsiębiorstwo odbierające maszynę od producenta lub dostawcy łącznie z przyszłym użytkownikiem.

§ 6. **Docieranie zasadnicze** stanowi najważniejszy okres docierania maszyny i powinno być prowadzone przy ścisłym zachowaniu godzin, obciążeń i ograniczeń podanych w tablicach niniejszej instrukcji.

Docieranie zasadnicze przeprowadza baza macierzysta danej maszyny w warunkach odpowiadających prawidłowemu dotarciu. Maszyna w okresie docierania zasadniczego nie może być traktowana jako nadająca się do pełnej eksploatacji i wykonywania odpowiedzialnych i ciężkich robót na budowie. Docieranie to jednak może się odbywać na placu budowy z zachowaniem wszystkich ograniczeń przewidzianych niniejszą instrukcją. W okresie docierania zasadniczego maszyna nie może wykonywać pracy wg norm przerobowych. Normy przerobowe podane w tablicy 8-ej należy traktować jedynie jako orientacyjne dla obciążenia, a nie dla wydajności maszyny w okresie docierania zasadniczego.

§ 7. **Docieranie eksploatacyjne** przeprowadza się w normalnych warunkach pracy na budowie, bez ograniczenia kategorii gruntu lub rodzaju pracy, przy pełnej mocy silnika (po zdjęciu plomb zabezpieczających) i przy normalnej wymianie smarów (zgodnie z instrukcją smarowania). W okresie tym maszyna musi pracować jednak ze zmniejszonym obciążeniem i może wykonywać tylko 70 proc. godzinowej normy przerobowej. Praca odbywa się wg katalogu norm, przy czym normy przerobu w tym okresie są zmniejszone do 70 proc., a przekroczenie tych norm jest dopuszczalne tylko do 20 proc. W tym okresie obowiązuje wzmożony nadzór bazy macierzystej nad maszyną.

Długość tego okresu jest równa sumie długości okresów docierania warsztatowego i zasadniczego.

§ 8. Czas docierania mierzy się ilością godzin pracy rzeczywistej maszyny, to jest ilością godzin pracy silnika w okresie docierania.

Rozdział 3.

OBSŁUGA MASZYNY W OKRESIE DOCIERANIA

§ 9. Za prawidłowe i staranne przeprowadzenie docierania odpowiedzialny jest w pierwszym rzędzie brygadzista (maszynista). Bierze on uprzednio udział w docieraniu warsztatowym swej maszyny.

§ 10. Docieranie zasadnicze przeprowadza brygadzista osobiście, a zastępować go może jedynie maszynista drugiej zmiany.

§ 11. W okresie docierania eksploatacyjnego obsługuje maszynę maszynista zmianowy.

§ 12. W okresie docierania tak zasadniczego jak eksploatacyjnego obowiązuje wzmożony nadzór bazy sprzętu, a w szczególności mechanika bazy odpowiedzialnego za daną maszynę.

§ 13. Obsługa techniczna i konserwacja w okresie docierania powinny być bardzo staranne, a maszynista powinien zwracać natychmiast uwagę na wszelkie anormalne dźwięki, względnie stukanie w maszynie.

Kontrola pracy maszyn w okresie docierania musi być przez maszynistę zaostrzona, a wskazania manometrów i termometrów często kontrolowane.

§ 14. W czasie docierania należy zmieniać olej w silniku i w skrzynkach przekładniowych zgodnie ze wskazówkami podanymi niżej. Niezależnie od pory roku do karteru silnika w okresie docierania warsztatowego i zasadniczego należy stosować olej zimowy przewidziany w instrukcjach obsługi dla danej maszyny.

§ 15. Przebieg docierania maszyny o napędzie silnikiem spalinowym będzie następujący:

1) ruch jałowy silnika na średnich obrotach, przechodząc przy końcu okresu na obroty normalne;
2) ruchy jałowe maszyny wypróbowujące wszystkie mechanizmy;
3) Praca ze zmniejszonym obciążeniem i zmniejszonymi szybkościami, stopniowo je zwiększając, jak to jest podane w szczegółowych wskazaniach.

§ 16. W czasie codziennych przeglądów technicznych w okresie docierania należy poddawać maszynę szczegółowym oględzinom, podczas których są dokonywane:

1) dociągnięcia śrub głowicy cylindrów silników;
2) dociągnięcia nakrętek kolektorów, przy nagrzanym silniku;
3) dociągnięcia wszelkich połączeń systemów: olejenia, chłodzenia, paliwowego, sterowania hydraulicznego lub pneumatycznego, uchwytów zawieszenia, kołków tarcz kół itp.;
4) kontrola nagrzewania się silnika, przekładni, łożysk, bębnów hamulcowych itp., kontrola pracy sprzęgieł i hamulców;
5) badanie i usuwanie wszelkich anormalnych objawów.

§ 17. W okresach docierań należy zmieniać oleje i smary zgodnie z czasem podanym w tablicach docierania poszczególnych maszyn.

W szczególności winny być dokonane następujące czynności:

1) Po okresie docierania warsztatowego, tj. po pierwszych 10 godzinach należy: a) zmienić olej w silniku ze starannym przemyciem miski olejowej, filtru oleju i filtru powietrza; b) dokonać ogólnego przeglądu maszyny z wykonaniem czynności j. w. w § 16; c) sprawdzić luzy zaworów, regulację sprzęgieł, hamulców, dźwigien sterowania, naprężenia łańcuchów napędowych, gąsienic, pasów wentylatora; d) podciągnąć panewki układu korbowego, które niezależnie od okresów w razie ujawnienia najmniejszego stukania niezwłocznie należy dociągnąć dla uzyskania właściwego luzu.
2) Po dalszych 25 do 30 godzinach pracy, zależnie od tablicy należy zmienić olej w silniku oraz zmienić smar w skrzynkach przekładniowych, rozdzielczej itp., przednim i tylnim moście i starannie przemyć skrzynie (kartery).
   Po okresie docierania zasadniczego należy szczegółowo zbadać i przesmarować maszynę.
   Czynności te wykonuje załoga maszyny w miejscu, gdzie odbywa się docieranie, a najlepiej na bazie sprzętu pod kierownictwem mechanika odpowiedzialnego za maszynę.
3) Następne wymiany oleju w karterze silnika aż do końca okresu docierania wykonywać co 50 godzin pracy, jeżeli nie jest podane inaczej w tablicy docierania dla danej maszyny.

4) Po ukończeniu docierania zasadniczego należy zmienić olej w karterze silnika i w skrzyniach przekładniowych podobnie, jak podano wyżej w pkt. 2).
Przy tej zmianie oleju należy dać olej i smary normalne zgodnie z tablicą smarowania danej maszyny i w zależności od pory roku (czas zimowy względnie letni).
5) W okresie docierania eksploatacyjnego wymieniać oleje i smary normalnie zgodnie z tablicą smarowań. Wykonuje to załoga maszyny na miejscu pracy.

§ 18. Po zakończeniu okresu docierania zasadniczego należy zdjąć plomby zabezpieczające, względnie ograniczające moc silnika, ustawione na pompie wtryskowej względnie na gaźniku.

Plomby można zdjąć jedynie w obecności mechanika odpowiedzialnego za daną maszynę, po czym maszynę można oddać do eksploatacji, którą rozpoczyna okres docierania eksploatacyjnego.

§ 19. Okres docierania maszyny o napędzie silnikiem elektrycznym będzie o połowę krótszy, przy czym odpadają wszelkie czynności związane z obsługą silnika spalinowego.

Wymiany smarów w skrzyniach przekładniowych należy dokonać w tym okresie po upływie 40 godz. i 100 godz.

Maszyny o napędzie z silnikiem elektrycznym winny być doglądane i kontrolowane w tym samym stopniu jak maszyny z silnikiem spalinowym.

§ 20. Normy wydajności w okresie docierania eksploatacyjnego i zasadniczego podaje tablica Nr 8.

Załoga maszyny w okresie docierania zasadniczego i eksploatacyjnego otrzymuje wynagrodzenie wg dniówki z premią.

Rozdział 4.

ORGANIZACJA DOCIERANIA MASZYNY

§ 21. Okresy docierania dla poszczególnych ciężkich maszyn budowlanych podają tablice:

Tablica Nr 1 okresy docierania dla koparek łyżkowych,
„ „ 2 okresy docierania dla koparek wielonaczyniowych,
„ „ 3 okresy docierania ładowarek wielonaczyniowych,
„ „ 3a okresy docierania ładowarek jednonaczyniowych,
„ „ 4 okresy docierania żurawi samojezdnych,
„ „ 5 „ „ ciągników gąsienicowych i spycharek,
„ „ 6 okresy docierania lokomotyw spalinowych,
„ „ 7 „ „ sprężarek przewoźnych.

§ 22. Tablice docierania podają warunki techniczne docierania, czas oraz wskazania dotyczące smarowania.

Przepisy te powinny być ściśle przestrzegane.

§ 23. Docieranie innych ciężkich maszyn budowlanych napędzanych silnikami o mocy ponad 20 KM, odnośnie których nie ma konkretnych wskazań w niniejszej instrukcji oraz docieranie tych maszyn, które wymagają specjalnych warunków, powinno odbywać się na podstawie wskazówek zakładu remontującego sprzęt względnie przedsiębiorstwa dostarczającego nowy sprzęt.

Jednostki te są obowiązane do podawania odpowiednich obowiązujących wskazówek w oparciu o niniejszą instrukcję i wymagania, jakie stawia maszyna.

§ 24. Na podstawie przepisów oraz tablic docierania niniejszej instrukcji baza macierzysta układa, a Główny Mechanik zjednoczenia zatwierdza plan docierania danej maszyny według wzoru zawartego w tablicy Nr 9 (załącznik Nr 11).

Plan powinien uwzględniać kategorie gruntów, porę roku i inne warunki, w których docieranie będzie się odbywało. W planie docierania powinno być ściśle wskazane miejsce pracy, które spełnia wymagane warunki, ponieważ wyszukiwanie terenu względnie miejsca odpowiadającego tym warunkom nie leży w kompetencji operatora.

W tym względzie ścisłe wskazania brygadziście powinien podawać plan docierania. Dotyczy to szczególnie okresu docierania zasadniczego, gdy są wymagane ograniczenia dotyczące gruntów itp.

Zwraca się uwagę, że w zimie wskutek zamarznięcia kategoria gruntu może ulec zmianie.

§ 25. Na podstawie planu docierania baza macierzysta sporządza karty docierania wg wzoru podanego w załączeniu do instrukcji (załącznik Nr 12).

Rozdział 5.

DOKUMENTACJA DOCIERANIA

§ 26. W okresie docierania maszyny prowadzone są „karty docierania" według wzoru stanowiącego załącznik Nr 12.

§ 27. Karty docierania wypełnia się oddzielnie dla okresów: docierania warsztatowego, zasadniczego i eksploatacyjnego, jako karty Nr Nr 1, 2 i 3.

Baza sprzętu wypełnia w karcie docierania następujące rubryki:

1) początek docierania,
2) okres docierania,
3) wskazany czasokres docierania,
4) maksymalne natężenie pracy,
5) zmiana smaru.

Karta podpisana przez kierownika bazy sprzętu stanowi obowiązujące zarządzenie dla maszynisty, który musi je stosować w okresie docierania.

§ 28. Maszynista wypełnia w karcie docierania następujące rubryki:

1. data,
2. godziny pracy,
3. przerób,
4. przestój

i zaopatruje ją swoim czytelnym podpisem.

Wypełnienie raportów dziennych o pracy maszyny nie zwalnia od wypełnienia karty docierania.

§ 29. Mechanik po zdjęciu plomb ograniczających z maszyny wpisuje odpowiednią uwagę w rubryce „uwagi" karty docierania.

Brak plomb bez jednoczesnego wpisu w tej rubryce należy uważać za ich s a m o w o l n e z d j ę c i e.

§ 30. Celem wyjaśnienia kierownictwu budowy warunków pracy maszyny w okresie docierania należy przedstawić wypełnioną kartę docierania kierownikowi budowy, na której w okresie docierania znajduje się maszyna, celem podpisania rubryki: „przyjąłem do wiadomości".

§ 31. Specjalne ograniczenia należy wpisać pod „uwagi". Po ukończeniu docierania warsztatowego, zasadniczego i eksploatacyjnego, „karty docierania" należy wycofać z maszyny i przechowywać je w aktach bazy sprzętu, a o przeprowadzonych docieraniach wpisać odpowiednie dane w Książce Sprzętu Budowlanego (KSB) w dziale: „czas, miejsce i ilość wykonanej pracy".

Załącznik Nr 2 do zarządzenia Nr 215
Ministra Budownictwa Przemysłowego
z dnia 11 października 1952 r.

TABLICA DOCIERANIA NR 1

KOPARKI ŁYŻKOWE

I. Koparki łyżkowe o napędzie silnikiem spalinowym

Okresy docierania	Warunki techniczne docierania	Obciążenie	Czas w godz. pracy rzeczywistej		Smarowanie	Kto przeprowadza	Uwagi
			Pojemność łyżki poniżej 0,75 m³	Pojemność łyżki powyżej 0,75 m³			
1	2	3	4	5	6	7	8
Warsztatowe	1. Ruch jałowy silnika 2. Ruchy jałowe koparki na średnich obrotach silnika	0 0	3 g 7 g	3 g 7 g	Olej zimowy w karterze silnika	Przedsiębiorstwo odbierające nową maszynę względnie zakłady remontowe po naprawie maszyn	Patrz rozdz. 3 §§ 16, 17
Razem			10 g	10 g	Zmiana oleju w karterze		
Docieranie zasadnicze	1. Praca tylko na gruntach I i II kat. lub przy wyższej kat. uprzednio rozpulchnionych. Stosować słaby napór łyżki. Napełniać łyżkę do 1/2 pojemności 2. W warunkach jak wyżej, napełnienie łyżki do 70%	50% 70%	40 g 50 g	60 g 80 g	Olej zimowy w silniku. Po 40 godzinach pracy zmiana oleju w karterze silnika i skrzynkach przekładniowych, następnie co 50 godzin	Baza macierzysta	Patrz rozdz. 3 §§ 16, 17, 18
Razem			90 g	140 g	Zmiana oleju smar.		Przegląd szczegółowy zdjęcie plomb
Docieranie eksploatacyjne	Praca w normalnych warunkach na budowie bez ograniczeń co do kategorii gruntu, z obciążeniem do 70% nie przekraczając norm przerobowych, zredukowanych do 70% więcej niż o 20%	70%	100 g	150 g	Smarowanie zgodnie z tablicą smarowań oleje norm.	Baza macierzysta na placu budowy	Nadzór bazy wzmożony
Razem			100 g	150 g			

II. Koparki łyżkowe o napędzie silnikiem elektrycznym

1. Wszystkie czasy w stosunku do koparek o napędzie silnikiem spalinowym zostają skrócone do połowy, ruch jałowy silnika odpada.
2. Warunki dotyczące ograniczeń co do gruntu i napełnianie łyżki — te same.
3. Zmiany oleju w karterze silnika odpadają. Zmianę olejów w skrzyniach przekładniowych w okresach czasu jak wyżej pod I.
4. Odpowiednie punkty rozdziału 3 instrukcji (§§ 16 i 17) jak również wzmożony nadzór bazy jednakowo obowiązują.

Załącznik Nr 3 do zarządzenia Nr 215
Ministra Budownictwa Przemysłowego
z dnia 11 października 1952 r.

TABLICA DOCIERANIA NR 2

KOPARKI WIELONACZYNIOWE

I. Koparki wielonaczyniowe o napędzie silnikiem spalinowym

Okresy docierania	Warunki techniczne docierania	Obciążenie	Czas w godz. pracy rzeczywistej		Smarowanie	Kto przeprowadza	Uwagi
			Maszyny o mocy silnika do 60 KM	Maszyny o mocy silnika ponad 60 KM			
1	2	3	4	5	6	7	8
Warsztatowe	1. Ruch jałowy silnika	0	3 g	3 g	Olej zimowy w karterze silnika	Przedsiębiorstwo odbierające nową maszynę względnie zakłady remontowe po naprawie maszyny	Patrz rozdz. 3 §§ 16, 17
	2. Ruchy jałowe koparki (kolejno wszystkie) na średnich obrotach silnika	0	7 g	7 g			
Razem			10 g	10 g	Zmiana oleju w karterze silnika		
Docieranie zasadnicze	1. Praca tylko na gruntach I i II kat. lub przy wyższej kategorii na gruntach uprzednio rozpulchnionych. Stosować umiarkowane posuwy robocze maszyny względnie wysięgnika. Napełniać czerpaki do $^1/_2$ pojemności	50%	30 g	45 g	Po 30 godzinach pracy zmiana oleju w karterze silnika i skrzynkach przekładniowych. Olej zimowy w silniku	Baza macierzysta	Patrz rozdz. 3 §§ 16, 17, 18
	2. W warunkach jak wyżej, napełniając czerpaki do 70% nie przekraczać przerobu 70% normy	70%	30 g	45 g			
Razem			60 g	90 g	Zmiana olejów smarowych w silniku i przekład.		Przegląd szczegółowy zdjęcie plomb
Docieranie eksploatacyjne	Praca w normalnych warunkach na budowie bez ograniczeń co do kategorii gruntów z obciążeniem do 70%, nie przekraczać norm przerobowych zredukowanych do 70% więcej niż o 20%	70%	70 g	100 g	Smarowanie zgodnie z tablicą smarowań oleje normalne	Baza macierzysta na placu budowy	Nadzór bazy wzmożony
Razem			70 g	100 g			

II. Koparki wielonaczyniowe o napędzie silnikiem elektrycznym

1. Wszystkie czasy w stosunku do koparek o napędzie silnikiem spalinowym zostają skrócone do połowy, ruch jałowy silnika odpada.
2. Warunki dotyczące ograniczeń co do gruntu i napełnienie czerpaków pozostają takie same.
3. Zmiany oleju w karterze silnika odpadają. Zmiany olejów w skrzynkach przekładniowych przeprowadzać w okresach czasu jak wyżej pod I.
4. Odpowiednie punkty rozdz. 3 instrukcji (§§ 16 i 17) jak również wzmożony nadzór bazy jednakowo obowiązują.

Załącznik Nr 4 do zarządzenia Nr 215
Ministra Budownictwa Przemysłowego
z dnia 11 października 1952 r.

TABLICA DOCIERANIA Nr 3

ŁADOWARKI

I. Ładowarki wielonaczyniowe

Okresy docierania	Warunki techniczne docierania	Obciążenie	Cena w godz. pracy rzeczywistej: Moc silnika do 40 KM	Cena w godz. pracy rzeczywistej: Moc silnika pow. 40 KM	Smarowanie	Kto przeprowadza	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
Docieranie warsztatowe	1. Ruch jałowy silnika 2. Ruchy jałowe (wszystkie) ładowarki na średnich obrotach silnika	0 0	3 7	3 7	Olej zimowy w karterze silnika	Przedsięb. odbierające nową maszynę wzgl. zakł. remontowy po naprawie maszyny	Patrz rozdział 3 §§ 16, 17
Razem			10 g	10 g	Zmiana oleju w karterze silnika		
Docieranie zasadnicze	1. Praca tylko z materiałami sypkimi niewymagającymi odspajania, napełnienie czerpaków $^1/_2$, posuwy umiarkowane. 2. W warunkach jak wyżej napełnienie 70%	50% 70%	25 g 25 g	35 g 35 g	Po 25 godz. pracy zmiana oleju w silniku i skrzynkach przekładniowych. Olej zimowy w silniku	Baza macierzysta	Patrz rozdział 3 §§ 16, 17, 18 Przegląd szczegółowy zdjęcie plomb
Razem			50 g	70 g	Zmiana oleju w silniku i przekł.		
Docieranie eksploatacyjne	Praca w warunkach normalnych na budowie bez ograniczeń co do materiałów (lecz nie jako koparki) z obciążeniem do 70%. Nie przekraczać norm przerobowych zredukowanych do 70% więcej niż o 20%.	70%	60 g	80 g	Smarowanie zgodnie z tablicą smarowań. Oleje normalne	Baza macierzysta na placu budowy	Nadzór bazy wzmożony
Razem			60 g	80 g			

Załącznik Nr 5 do zarządzenia Nr 215
Ministra Budownictwa Przemysłowego
z dnia 11 października 1952 r.

D. c. tabl. Nr 3

II. Ładowarki jednonaczyniowe

Okres docierania	Warunki techniczne docierania	Obciążenie	Czas wg. pracy rzeczywistej	Smarowanie	Kto przeprowadza	Uwagi
Docieranie warsztatowe	1. Ruch jałowy silnika 2. Ruchy jałowe ładowarki (ciągnika S-80). Wszystkie biegi, wszystkie mechanizmy na średnich obrotach	0 0	3 7	Olej zimowy w karterze silnika	Przedsięb. odbierające nową maszynę wzgl. zakład remontowy po naprawie maszyny	Patrz rozdział 3 §§ 16, 17
Razem			10 g	Zmiana oleju w karterze silnika		
Docieranie zasadnicze	1. Praca tylko z materiałami sypkimi nie wymagającymi odspawania, napełniania czerpaka 35% 2. W warunkach jak wyżej napełnienie do 50% pojemności czerpaka 3. Jak wyżej napełnienie do 70%	35% 50% 70%	10 g 30 g 20 g	Po 30 godz. pracy zmiana oleju w silniku i skrzyniach przekładn.	Baza macierzysta	Patrz rozdział 3 §§ 16, 17, 18 Przegląd szczegółowy zdjęcia plomb
Razem			60 g	Zmiana oleju w silniku i przekładni		
Docieranie eksploatacyjne	Praca w normalnych warunkach na budowie bez ograniczeń co do materiałów, obciążenie do 70%. Nie przekraczać norm przerobowych zredukowanych do 70% więcej niż o 20%		70 g	Smarowanie zgodnie z tablicą smarowań oleju norm.	Baza macierzysta na placu budowy	Nadzór bazy wzmożony
Razem			70 g			

Załącznik Nr 6 do zarządzenia Nr 215
Ministra Budownictwa Przemysłowego
z dnia 11 października 1952 r.

TABLICA DOCIERANIA NR 4

Żurawie samojezdne, samochodowe i inne o napędzie silnikiem spalinowym

Okresy docierania	Warunki techniczne docierania	Obciążenie	Czas w godz. pracy rzeczywistej: Maszyny o mocy silnika do 60 KM	Czas w godz. pracy rzeczywistej: Maszyny o mocy silnika ponad 60 KM	Smarowanie	Kto przeprowadza	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
Docieranie warsztatowe	1. Ruch jałowy silnika 2. Ruchy jałowe mechanizmów i jazda nie przekraczając 50% przewidzianych szybkości	0 0	3 7	3 7	Olej zimowy w karterze silnika	Przeds. odbierające nową maszynę wzgl. zakłady remontowe po naprawie maszyny	Patrz rozdz. 3 §§ 16,17
Razem			10	10	Zmiana oleju w karterze silnika		
Docieranie zasadnicze	1. Praca z obciążeniem do 50% nośności 2. Praca z obciążeniem do 70% nośności 3. W ciągu całego okresu w razie jazdy nie przekraczać na żadnym biegu 50% szybkości, podanych w instrukcjach względnie katalogach dla danych biegów.	50% 70%	30 20	40 30	Po 25 godz. pracy, zmiana oleju w karterze silnika i skrzynkach przekładniowych. Olej zimowy w silniku	Baza macierzysta	Patrz rozdz. 3 §§ 16, 17, 18,
Razem		—	50 g	70 g	Zmiana oleju w silniku i skrzynkach przekładn.		Przegląd szczegółowy zdjęcie plomb
Docieranie eksploatacyjne	1. Praca w normalnych warunkach na budowie nie przekraczając 70% nośności 2. W ciągu całego okresu w czasie jazdy nie można przekraczać na na żadnym biegu 50% szybkości podanych w instrukcjach względnie katalogach dla danych biegów. 3. Nie przekraczać norm przerobowych zredukowanych do 70% więcej niż o 20%	70%	60	80	Smarowanie normalne zgodnie z tablicami smarowania oleje normalne	Baza macierzysta na placu budowy	Nadzór bazy wzmożony
Razem			60 g	80 g			

Załącznik Nr 7 do zarządzenia Nr 215
Ministra Budownictwa Przemysłowego
z dnia 11 października 1952 r.

TABLICA DOCIERANIA NR 5

CIĄGNIKI I SPYCHARKI

I. Ciągniki gąsienicowe

Okresy docierania	Warunki techniczne docierania	Obciążenie	Czas w godz. pracy rzeczywistej – Moc silnika: Do 60 KM	60–90 KM	Pow. 90 KM	Smarowanie	Kto przeprowadza	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Docieranie warsztatowe	1. Ruch jałowy silnika pierwszą godzinę przy 500—550 obrotach, 2-gą i 3-cią godz. 800 doprowadzając do norm.		3	3	3	Olej zimowy w karterze silnika	Przedsięb. odbierające nową maszynę wzg. zakład remontowy po naprawie maszyny	Patrz rozdz. 3 §§ 16 i 17
	2. Ruchy jałowe ciągnika kolejno na wszystkich biegach na średnich obrotach. Zwroty.		7	7	7			
Razem			10	10	10	Zmiana oleju w karterze silnika		
Docieranie zasadnicze	1. Praca z obciążeniem na haku równym 35% obliczeniowego wg. instrukcji obsługi dla danej szybkości:					Po 25 godzinach pracy zmienić olej w karterze silnika i skrzynkach przekładniowych. Olej zimowy w karterze silnika		Patrz rozdz. 3 §§ 16 17 18
	1-szy bieg	35%	1	2	2			
	2-gi bieg	„	2	3	3			
	3-ci bieg	„	2	—	—			
	2. Praca z obciążeniem 50% obliczeniowego:							
	2-gi bieg	50%	20	15	20			
	3-ci bieg	„	—	15	20			
	3. Praca z obciążeniem 70% obliczeniowego:							
	2-gi bieg	70%	20	—	—			
	3-ci bieg	„	—	20	25			
	4. Obciążenie sprawdzać dynamometrem, docieranie prowadzić w terenie poziomym.	—	—	×	×			
Razem			45g	55g	70g	Zmiana oleju w silniku i przekładniach		Przegląd szczegółowy zdjęcie plomb
Docieranie eksploatacyjne	Praca w normalnych warunkach na budowie z obciążeniem 70%. Nie przekraczać norm przerobowych, zredukowanych do 70% więcej niż 20%.	70%	55g	65g	80g	Smarowanie zgodnie z tablicą smarowania. Oleje normalne	Baza macierzysta na placu budowy	Nadzór bazy wzmożony
Razem			55g	65g	80g			

II. Spycharki

1. Spycharki należy docierać jako ciągniki wg wyżej podanej tablicy Nr 1.
2. W braku możliwości przeprowadzenia docierania zasadniczego spycharek przy pracy jako ciągniki, maszyny te mogą być docierane jako spycharki i zgarniarki lecz na gruntach nie wyżej II-giej kategorii lub przy kategorii wyższej uprzednio spulchnionych. Pracę prowadzić tylko na najniższej szybkości w terenie możliwie poziomym, zgarniając ilości ziemi stosownie do wyżej podanych obciążeń i zachowując globalne ilości podanych godzin.
3. Docieranie eksploatacyjne prowadzić w normalnych warunkach z obciążeniem do 70% i zastrzeżeniem nie przekroczenia zredukowanych norm przerobowych więcej niż o 20%.
4. Zmiany olejów oraz odpowiednie punkty rozdziału 3 instrukcji jednakowo obowiązują.

Załącznik Nr 8 do zarządzenia Nr 215
Ministra Budownictwa Przemysłowego
z dnia 11 października 1952 r.

TABLICA DOCIERANIA NR 6

LOKOMOTYWKI SPALINOWE

Okres docierania	Warunki techniczne docierania	Obciążenia	Czaś wg. pracy rzeczywistej	Smarowanie	Kto przeprowadza	Uwagi
Docieranie warsztatowe	1. Ruch jałowy silnika. 2. Ruchy jałowe lokomotywki przy średnich obrotach kolejno na wszystkich biegach. 3. Jazda lokomotywki bez obciążenia przy szybkościach nie przekraczających 50% katalogowych.		2 g 3 5	Olej zimowy w karterze silnika	Przedsięb. odbierające nową maszynę wzgl. zakłady remontowe po naprawie masz.	Patrz rozdz. 3 §§ 16, 17
Razem			10 g	Zmiana oleju w karterze silnika		
Docieranie zasadnicze	1. Praca lokomotywki z uciągiem na haku nie przekraczającym 50% siły katalogowej, teren możliwie poziomy 1, 2, a następnie 3 bieg, 50% szybkości katalogowej. 2. Praca z uciągiem na haku do 70% katalogowego 2 i 3 bieg szybkość 60% katalog. 3. Obciążenie sprawdzać dynamometrem wzgl. obliczoną ilością odpowiednio obciążonych wózków.	50% 70%	60 40	Olej zimowy w karterze silnika po 25 g. i po dalszych 35 godz. pracy zmiana oleju w karterze silnika i przekładniach	Baza macierzysta	Patrz rozdz. 3 §§ 16, 17, 18
Razem			100	Zmiana olejów na normalne		Przegląd szczegółowy zdjęcie plomb
Docieranie eksploatacyjne	Praca w normalnych warunkach na budowie z zastrzeżeniem nie przekroczenia 70% katalogowych obciążeń na haku, przewidzianych dla poszczególnych biegów. Nie przekraczać norm przerobowych zredukowanych do 70% więcej niż o 20%.	70%	110 g	Smarowanie zgodnie z tablicą smarowań. Oleje normalne	Baza macierzysta na placu budowy	Nadzór bazy wzmożony
Razem			110 g			

Załącznik Nr 9 do zarządzenia Nr 215
Ministra Budownictwa Przemysłowego
z dnia 11 października 1952 r.

TABLICA DOCIERANIA NR 7

SPRĘŻARKI PRZYCZEPOWE

Okres docierania	Warunki techniczne docierania	Obciążenie	Czas wg pracy rzeczywistej	Smarowanie	Kto przeprowadza	Uwagi
Docieranie warsztatowe	Ruchy jałowe agregatu bez kompresji w sprężarce, obroty średnie z przejściem przy końcu na normalne		10	Olej zimowy w karterze silnika i sprężarki	Przedsięb. odbierające nową maszynę wzgl. zakłady remontowe po naprawie maszyny	Patrz rozdz. 3 §§ 16, 17
Razem			10 g	Zmiana oleju w karterach		
Docieranie zasadnicze	1. Sprężanie do 50% przewidzianego ciśnienia przy średnich obrotach silnika. 2. Sprężanie do 70% przewidzianego ciśnienia z przejściem przy końcu do pełnego ciśnienia lecz przy średnich obrotach silnika	50%	20 g 30	Oleje zimowe w karterach silnika i sprężarki. Po 25 godz. zmiana oleju w karterach oraz w przekładniach jeżeli są	Baza macierzysta	Patrz rozdz. 3 §§ 16, 17 18
Razem			50 g	Zmiana olejów na normalne		
Docieranie eksploatacyjne	Praca przy ciśnieniu normalnym na średnich obrotach, nie przekraczać norm przerobowych zredukowanych do 70%, więcej niż o 20%		60 g	Smarowanie zgodnie z tablicą smarowań, oleje normalne	Baza macierzysta na placu budowy	Nadzór bazy wzmożony
Razem			60 g			

Załącznik Nr 10 do zarządzenia Nr 215
Ministra Budownictwa Przemysłowego
z dnia 11 października 1952 r.

TABLICA NR 8

NORMY WYDAJNOŚCI CIĘŻKICH MASZYN BUDOWLANYCH W OKRESIE DOCIERANIA EKSPLOATACYJNEGO

L.p.	Normy wydajności według K.N.C.J. Dział 2, 1952 r. — Rodzaj maszyny	Jednostka charakteryzująca maszynę — Jedn.	Jednostka charakteryzująca maszynę — Wielkość	Normy pełnej wydajności na 8 godz. dla kategorii gruntów: I i II		III	Normy wydajności na 8 godz. pracy w okresie docierania zasadniczego i eksploatacyjnego (orientacyjne) — 90% przy pracy w gruntac: I i II		III	70% przy pracy w gruntach: I i II		III
1	Koparka łyżkowa przedsiębierna, wysokość kopania powyżej 1m.	m^3	0,40	200		140	100			140		98
2	Koparka j.w. wysokość kopania powyżej 2 m.	„	0,50	270		225	135			189		159
3	Koparka j.w. wysokość kopania powyżej 2 m.	„	0,65	324		270	160			220		190
4	Koparka j.w. wysokość kopania powyżej 2 m.	„	0,75	360		300	180			252		210
5	Koparka j.w. wysokość kopania powyżej 2 m.	„	1,00	480		400	240			338		280
6	Koparka j.w. wysokość kopania powyżej 3 m.	„	1,50	720		650	360			504		455
7	Koparka chwytakowa	„	0,25	140		—	70		Jedynie spulchniono, koparka pracuje jako ładowarka	98		—
	„ „		0,30									
	„ „		0,50	220		160	110			154		110
	„ „		0,60									
8	Spycharka D-4	KM	35	I	II		I	II		I	II	
	spychanie na odl. do 30 m.			176	157	185	88	78		123	110	130
	„ „ „ „ 60 m.			97	86	75	48	43		68	60	50
9	Spycharka D-6	KM	70									
	spychanie na odl. do 30 m.			202	179	157	101	89		141	125	110
	„ „ „ „ 60 m.			115	102	90	57	51		80	71	65
10	Spycharka D-7 x 157	KM	80									
	spychanie na odl. do 30 m.			335	297	260	167	148		234	208	180
	„ „ „ „ 60 m.			190	170	148	95	85		133	119	100
11	Spycharka D-8	KM	140									
	spychanie na odl. do 30 m.			366	326	284	185	163		256	228	200
	„ „ „ „ 60 m.			205	183	160	102	91		143	126	112
12	Zgarniarka D-183 moc KM 40[1] zgarnianie na odl. 200 m.	m^3	2,25	74		—						*)
13	Zgarniarka D-147 moc KM 80[1] zgarnianie na odl. 240 m.	„	8	240		—						
14	Żurawie samojezdne	KM	60	—		—	praca z obciążeniem	50%		praca z obciąż.	70%	
15	Żurawie samojezdne	KM	pow. 60	—		—		j.w.			j.w.	

Uwaga: x) Dopuszczalna praca dla kategorii gruntów III tylko z popychaczem.

1) Cennik Robót Budowlanych i Instalacyjnych na 1950 r., część I, Nr 42.

Załącznik Nr 11 do zarządzenia Nr 215
Ministra Budownictwa Przemysłowego
z dnia 11 października 1952 r.

TABLICA NR 9

PLAN DOCIERANIA .... (podać rodzaj maszyny i nazwę wytwórcy)
Typ .... Nr ewidencyjny .... Nr fabryczny ....
po kapitalnym remoncie maszyny, po remoncie kapitalnym silnika, maszyny nowej
(niepotrzebne skreślić)

Okres docierania	Warunki techniczne docierania	Obciążenie	Czas docierania	Smarowanie	Miejsce przeprowadzenia docierania	Kto przeprowadza	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8

Ułożył .... Zatwierdził ....

Dnia ....

Wydano karty docierania Nr Nr ....

Uwagi: 1) W rubryce 1 wpisuje się okres docierania, tzn. docieranie warsztatowe, zasadnicze i eksploatacyjne.

2) W rubryce 2 podaje się warunki dla danego okresu zgodnie z instrukcją i odpowiednią dla danej maszyny tablicą docierania. Ponadto wyszczególnia się ściśle teren, względnie wykop lub miejsce gdzie te warunki są spełnione i gdzie maszyna ma pracować. Zwrócić uwagę na zimę kiedy grunt wskutek zamarznięcia może zmienić kategorię.

3) W rubryce 3 podaje się obciążenie obowiązujące zgodnie z tablicami docierania i instrukcją względnie wskazówkami zakładu remontowego lub wytwórców.

4) W rubryce 4 podaje się czasy zgodnie z tablicami docierania wg instrukcji.

5) W rubryce 5 podać rodzaje i okresy wymiany smarów, a jeżeli da się zgóry ustalić to podać i daty.

6) W rubryce 6 podać miejscowość, nazwę, budowy, na której docieranie ma miejsce itp.

7) W rubryce 7 podać nazwiska osób przeprowadzających docieranie.

8) Pod „ułożył" wpisać bazę i nazwisko osoby układającej plan docierania, pod „zatwierdził" podpisuje się Główny Mechanik Zjednoczenia.

Załącznik Nr 12 do zarządzenia Nr 215
Ministra Budownictwa Przemysłowego
z dnia 11 października 1952 r.

KARTA DOCIERANIA

Nr ....

....

Nazwa sprzętu Nr ewid.

....

Nr silnika

Uwaga: Niniejszą kartę wypełnia maszynista po zakończeniu zmiany pracy, pod rygorem niewypłacenia premii.
Po zakończeniu okresu docierania — maszyna musi być przejrzana przez inspekcję techniczną.
Kierownictwo budowy nie może żądać większego natężenia pracy niż określone w niniejszej karcie.

przyjąłem do wiadomości ....
Kierownik budowy

Początek docierania .... data .... godz. .... Okres .... Koniec docierania .... data .... godz. ....

nakazany czasokres docierania godz.	maksymalne natężenie pracy %	zmiana smaru po godz. ....

Data	Godziny pracy				Przerób w jednostk. charakter.	Przestoje w godz.		Podpis maszynisty	Uwagi maszynisty i inspekcji odnośnie pracy maszyny
	jałowej	pod obciąż.	Razem						
			jał.	pod obc.		normalne	wypadk.		

Uwagi i opinia inspekcji technicznej

Data .... Podpis ....

89.

OKÓLNIK Nr 73
MINISTRA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

z dnia 26 września 1952 r.

w sprawie jakości robót budowlanych przy wykonaniu szybów dźwigów osobowych i towarowych.

W związku z częstymi wypadkami niewłaściwego projektowania oraz wadliwego lub niestarannego wykonania robót budowlanych szybów i maszynowni dla pionowych dźwigów towarowych i osobowych, w celu uniknięcia dokonywania przeróbek, pociągających za sobą wzrost kosztów budowy oraz opóźniających oddanie dźwigów do użytku polecam, co następuje:

§ 1. Biura Projektów podległe Centralnemu Zarządowi Biur Projektów Budownictwa Przemysłowego odpowiedzialne są za ścisłe przestrzeganie norm PN/M — 45360 do 63 — przy projektowaniu szybów i pomieszczeń na maszyny dźwigów pionowych.

§ 2. Harmonogramy robót budowlanych szybów i maszynowni powinny uwzględniać ukończenie tych robót na co najmniej 30 dni roboczych przed rozpoczęciem robót elektromontażowych oraz fakt, że czas trwania robót elektromontażowych wynosi do 45 dni roboczych.

W przypadku posiadania do dyspozycji urządzeń do sztucznego suszenia murów i wypraw, okres 30 dni może być skrócony do ilości dni, niezbędnej do należytego wysuszenia szybu i pomieszczenia na maszyny.

§ 3. Kierownik budowy i podlegli mu pracownicy są osobiście odpowiedzialni za jakość wykonania robót (zgodnie z zarządzeniem Nr 123 Ministra Budownictwa Przemysłowego z dnia 15 maja 1952 r.), a między innymi w szczególności za:

a) ścisłe dotrzymanie wymiarów zgodnie z dokumentacją techniczną,
b) wykonanie ścian szybu do pionu,
c) przestrzeganie nie wykonywania żadnych innych instalacji (poza dźwigowymi) w szybach i pomieszczeniach na maszyny,
d) właściwego wykonania stropu pod maszynownię i należytego zabezpieczenia podszybia od wtargnięcia wody,
e) wykonanie drzwi szybowych, starannie i z suchego drzewa oraz ich prawidłowe osadzenie.

§ 4. W przypadku stwierdzenia nie przestrzegania postanowień niniejszego okólnika Zjednoczenie Urządzeń Dźwigowych składać będzie meldunki za pośrednictwem Centralnego Zarządu Montażu Urządzeń Elektrycznych do Departamentu Techniki Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego.

§ 5. Okólnik wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

w/z MINISTRA **Inż. St. Pietrusiewicz**
Podsekretarz Stanu

Adres Redakcji i Administracji: Ministerstwo Budownictwa Przemysłowego, Gabinet Ministra, Warszawa, Krucza 24/26
Tel. 636-80, wewn. 307, pok. 123.

Druk LSW W-wa. Al. Jerozolimskie 123. Pap. druk. sat kl VII-A1/60 g. Zam. 806 z dn. 2.X.52. 3-B-26688